

Idősödési és Idősügyi Kon koncepció

Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata

2019-2024

Tartalomjegyzék

1. Bevezetés	3
2. Általános helyzetkép és demográfiai jellemzők	6
3. Az időseket és idősödőket tömörítő, valamint a közművelődéshez és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférést segítő intézmények és programok Kecskeméten.....	12
3.1. A Nyugdíjasok Klubjainak Megyei Jogú Városi Szövetsége.....	12
3.2. Az Idősügyi Tanács	14
3.3. A Nyugdíjas Civil Kerekasztal.....	14
3.4. Az egyházak	15
3.5. Az idősek és idősödők közművelődéshez és közösségi élet gyakorlásához való hozzáférését segítő legfontosabb önkormányzati intézmények	15
4. A CédrusNet Szenior Tudáshasznosítási Program	16
5. Célok és javasolt beavatkozások	19
5.1. A szervezeti struktúra javasolt fejlesztési irányai	19
5.2. Az idősek és idősödők foglalkoztatásának javasolt fejlesztési irányai.....	20
5.3. Az idősek és idősödők képzésének, tanulási lehetőségeinek javasolt fejlesztési... irányai	21
5.4. Az idősellátás javasolt fejlesztési irányai	21
5.5. Az idősek és idősödők egészségügyi ellátásának javasolt fejlesztési irányai	23
5.6. Az idősek és idősödők közösségi – társadalmi részvételének és önkéntességének javasolt fejlesztési irányai.....	26
5.7. A nemzedékek közötti együttműködés javasolt fejlesztési irányai	27
6. Intézkedési terv.....	28

1. Bevezetés

Napjainkban a fejlett országok társadalmainak, közösségeinek olyan globális kihívásokkal kell szembenéznük, amelyek halaszthatatlan szemlélet- és gondolkodásmód-váltást követelnek mind a társadalom működése, mind pedig az egyének élettervezése szintjén. A globális kihívások közül a legfontosabbak közé tartozik a társadalmi idősödés és a népességfogyás, amelyek a klímaváltozással és az új ipari forradalommal együtt sürgős és komplex társadalmpolitikai paradigmaváltást igényelnek.

A jelenlegi demográfiai tendenciákat alapul véve 2050-re az várható Kecskeméten, hogy a város lakosai közül mintegy 40.000 fő 60 év fölötti lesz. Ez azt jelenti, hogy az idősödők gyorsan növekvő tömegére aktív, a társadalom problémáit enyhíteni képes polgárokként lesz szükség ahelyett, hogy maguk is szociális, egészségügyi, nyugdíjfinanszírozási vagy foglalkoztatási problémaként jelenjenek meg.

A fenti jövőkép azt is jelenti, hogy az idősödőknek és időseknek szerepeket és feladatokat ellátni képes társadalmi csoportként kell érvényesülniük, képesnek kell lenniük arra, hogy idő- és tapasztalati tőkéjüket értékeljék és értékesítsék.

Mindezek azt feltételezik, hogy az idősödők és az idősek képesek megőrizni és megújítani feladatvállalási és munkavégzési képességüket.

A globális kihívások eredményeként megszülető új idősödéspolitikai paradigma kulcskifejezései a következők.

- A tapasztalati és tudástőke egyéni és társadalmi hasznosítása.
- Az együttműködés és a társadalmi szolidaritás kultúrájának erősítése.
- A közösségépítés támogatása.
- A társadalmi piac fejlesztése.
- A nemzedékek közötti kooperáció fejlesztése.
- Az ezüstgazdaság dimenzióinak és lehetőségeinek felismerése, kiaknázása.

A szemléletváltás egyik legfontosabb következménye, hogy az idősügy mellett hangsúlyosan jelenik meg az idősödésügy is. Az idősödés tudniillik egy folyamat, amelynek vannak egyéni és társadalmi dimenziói egyaránt, és amely folyamat az egyén 40-es éveinek végén kezdődik.

Mik az idősödés első jelei, jellemzői?

- Nehézséget okoz az egyre rövidebb ciklusokban változó technológiai környezet követése.
- Az egyén már értékes szakmai és élettapasztalatok birtokában van.
- Aktuálissá válik a második karrier szervezése.
- Fontos feladat és felelősség lesz az idős szülőkről való gondoskodás.
- Döntéseket kell hozni, fel kell készülni az idősödés és az időskor hosszú folyamatára.

Az idősödés folyamatának számos egyéni fenyegetettség is része. Ez az új életszakasz gyakran jár együtt az önbizalom csökkenésével, az öngondoskodásra való képesség egyre alacsonyabb fokával, a méltóságvesztéssel, a fizikai hanyatlással, az érzelmi, anyagi vagy fizikai biztonság elvesztésével. Mindezekhez az egyéni fenyegetettségekhez társadalmiak is járulhatnak, mint például az egészségügyi és szociális ellátórendszerek leterheltsége, az inaktív idősek létszámának és arányának növekedése vagy a fiatal munkaerő hiánya, ami komoly következményekkel járhat a nyugdíjrendszerre nézve is.

A globális kihívások, az egyéni és társadalmi fenyegetettségek új szemléletű, komplex megoldásokat követelnek. Fontos az idősödők tapasztalati tőkéjének egyéni és társadalmi hasznosítása, az aktivitás feltételeinek és a kooperáció alapjainak megteremtése a társadalom szereplői között.

Szükséges hangsúlyozni és tudatosítani, hogy a részvétel, a tevékenység, a szociális kapcsolatok alapvetően határozzák meg az emberek életminőségét, legyenek akárhány évesek is. Nem az az öreg, aki ráncos, hanem aki izoláltan él, nem az az öreg, aki még mindig szívesebben ír tollal, mint computerrel, hanem az, akinek nincs feladata, aki nem vesz részt a közösségi életben.

Az egyik legelterjedtebb társadalmi sztereotípia az, hogy az idősök tehetetelt jelentenek a közösségnek. Ehelyett a felfogás helyett arra kell fókuszálni, hogy milyen lehetőségek rejlenek az idősökben akár például a foglalkoztatás vagy a társadalmi ellátórendszerek terén.

Le kell szögezni, hogy a munkaerőpiacnak egyre inkább szüksége van az idősödő munkaerőre, és az érdek kölcsönös. A tevékenység, a hasznosság élménye ugyanis a testi-lelki egészség kulcsa. Ugyanakkor a foglalkoztatóknak új szemléletmódra van szükségük. El kell fogadniuk azt, hogy a kormenedzsment alkalmazásával, atipikus módokon foglalkoztathatóak az idősödők, nem pedig a hagyományos nyolcórás munkarend keretében.

A társadalmi ellátórendszereknek is szükségük van az idősödők gyorsan növekvő tömegére a családok, a gyermekek és az idősök ellátásában, az új és újratermelő társadalmi problémák enyhítésében, egy társadalmi piac kiépítésében. Ez a piac a magánszemélyek igényeire és a társadalmi feladatokra reagáló szolgáltatások nem nyereségorientált piaca. Ez új gyakorlatot teremthet a közigazgatásban is, például a kooperatív közszolgáltatás bevezetését. Ennek lényeges eleme a civil társadalom fokozottabb részvétele a társadalmi problémák megoldásában.

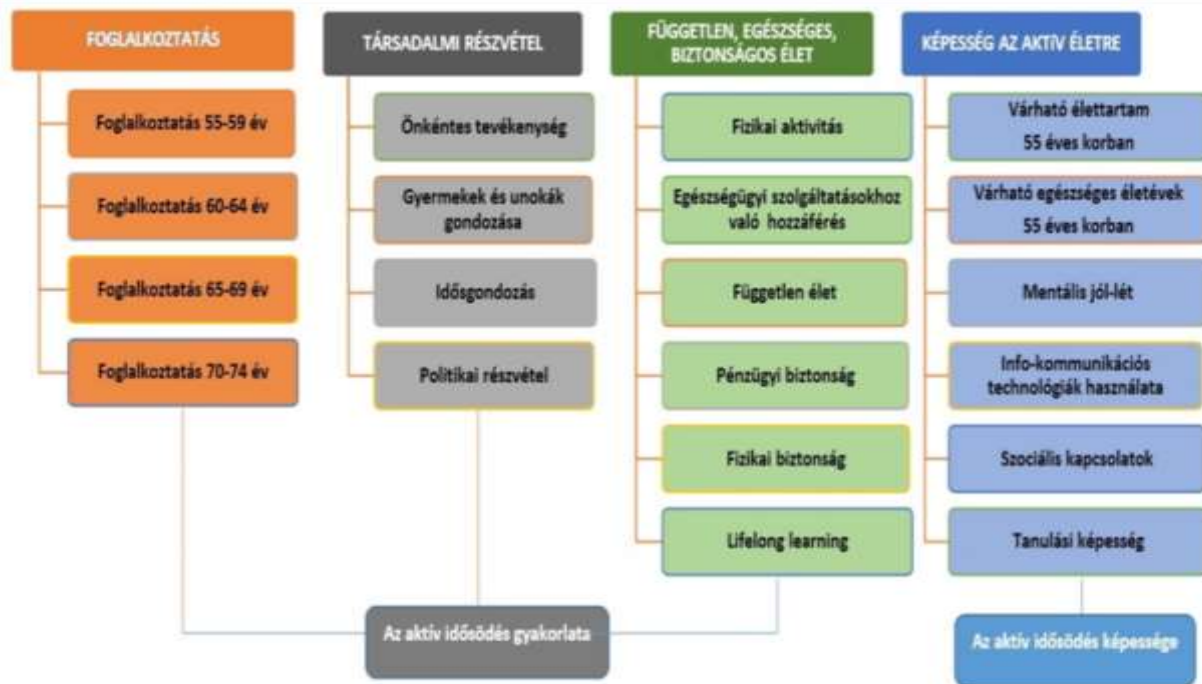
A fentieket összegezve a következőket mondhatjuk. A demográfiai folyamatok ismeretében az új társadalmi problémák és a tovább élő régiók kezelése, enyhítése nem képzelhető el az egyre nagyobb tömegű idősödő népesség aktív részvétele nélkül. Az idősödő humán erőforrás tudatos feltérképezése, a bennük rejlő lehetőségek sokrétű hasznosítása fogaskerékként hozhat mozgásba egy települést vagy térséget. Vagyis a demográfiai folyamatok okozta radikális változásokkal összefüggésben új megoldásokra, szemléletváltásra készlet intézményeket, piaci szereplőket, közösségeket, családokat, egyéneket egyaránt.

Az idősödő közösség működése nem képzelhető el tehát aktív, új ismereteket befogadó, feladatot vállaló, egészségesen élő, együttműködő, közösségi emberek és mindehhez a kereteket, lehetőséget biztosító társadalom nélkül.

Az egyének és a társadalmi környezet szükségleteit, lehetőségeit és feladatait egyaránt figyelembe vevő komplex keretrendszer az úgynevezett Aktív Idősödés Index. Az UNESCO által kidolgozott monitoring eszköz négy fő területen hasonlítja össze az országok és polgáraik teljesítményét. Ezek a területek a következők:

- foglalkoztatottság,
- társadalmi részvétel,
- független, egészséges, biztonságos élet,
- képesség az aktív életre.

Az aktív idősödés térképe

Ha az Európai Unió országait rangsorba állítjuk az Aktív Idősödés Indexen elért eredményeik alapján, akkor Magyarországot az utolsók között találjuk meg, mindössze Lengyelországot és Görögországot megelőzve. A feladat tehát adott, akár Magyarország, akár Kecskemét szempontjából. Olyan beavatkozásokat, tevékenységeket, fejlesztéseket kell megfogalmazni és megvalósítani, amelyek az index 4 fő területét, illetve az egyes területek alá tartozó szegmenseket egyaránt érintik, és előre mozdítják.

Az Aktív Idősödés Index egyfajta zsinórmérték lehet. Alkalmas arra, hogy a várt és remélt változások mérhetővé váljanak, így monitoring eszközként is használható. Megjegyzendő azonban, hogy ehhez, illetve a hatékony tervezéshez szükség lenne az idősekre vonatkozó friss és pontos városi adatokra, illetve egy olyan komplex kutatásra, amely átfogó képet nyújt a kecskeméti idősödők és idősek foglalkoztatásáról, társadalmi részvételéről, független, egészséges, biztonságos életéről és az aktív életre való képességéről.

Jelen dokumentum célja a fentiekkel összhangban és az Aktív Idősödés Index dimenzióit figyelembe véve egy *komplex társadalompolitikai szemlélet kialakulásának, valamint az aktív idősödést szolgáló emberi és társadalmi környezet megteremtésének és működtetésének elősegítése*. Ennek érdekében a koncepcióban szereplő célok és feladatok úgy kerültek megfogalmazásra, hogy kapcsolódjanak az Aktív Idősödés Index egy-egy területéhez. A kapcsolódást a koncepció végén található Intézkedési Terv is jelzi és tartalmazza.

2. Általános helyzetkép és demográfiai jellemzők

Kecskemét Bács-Kiskun megye székhelye a Duna-Tisza közti Homokhátság közepén, közel azonos távolságban Budapest és Szeged között, a Kelet - Nyugat, illetve az Észak - Dél irányú főközlekedési utak kereszteződésében helyezkedik el, lakosainak száma meghaladja a 110.000 főt. A megyeszékhely gazdasági szerepe és munkaerő felszívó ereje jelentős, szerepkörének megfelelő teljes közigazgatási, köznevelési, szociális, egészségügyi, kulturális és sport intézményi ellátottsággal rendelkezik.

A *Helyi Vizuál Regiszter* adatai szerint a város állandó lakossága és lakónépessége az utóbbi években a következőképpen alakult.

Állandó lakosság száma az év végén

Év	Állandó lakosság (fő)
2012	112.203
2013	112.322
2014	111.985
2015	111.533
2016	111.145
2017	110.974
2018	110.621

Lakónépesség száma az év végén

Év	Lakónépesség (fő)
2012	116.093
2013	116.195
2014	115.655
2015	115.143
2016	114.752
2017	114.281
2018	113.773

A fenti adatok szerint mind az állandó lakosság, mind pedig a lakónépesség tekintetében kismértékű, de folyamatos csökkenés figyelhető meg a 2012-2018 közötti időszakban.

Az állandó lakosság és a lakónépesség nemek szerinti megoszlását szemléltetik a következő táblázatok.

Állandó lakosság nemek szerinti megoszlása

Év	Állandó lakosság (fő)	Nők (fő)	Férfiak (fő)
2012	112.203	59.234	52.969
2013	112.322	59.288	53.034
2014	111.985	59.031	52.954
2015	111.533	58.723	52.810
2016	111.145	58.436	52.709
2017	110.974	58.388	52.586
2018	110.621	58.137	52.484

Forrás: *Helyi Vizuál Regiszter*

Lakónépesség nemek szerinti megoszlása

Év	Lakónépesség (fő)	Nők (fő)	Férfiak (fő)
2012	116.093	61.325	54.768
2013	116.195	61.317	54.878
2014	115.655	60.987	54.668
2015	115.143	60.655	54.488
2016	114.752	60.439	54.313
2017	114.281	60.217	54.064
2018	113.773	59.831	53.942

Forrás: Helyi Vizuál Regiszter

A táblázatok alapján jól látható, hogy jelentős nőtöbblet van mind az állandó lakosság, mint a lakónépesség viszonylatában Kecskeméten. Ez a tendencia még markánsabban jelentkezik, ha a 65. életévüket betöltöttek körében vizsgáljuk meg a nemek szerinti megoszlást városunkban.

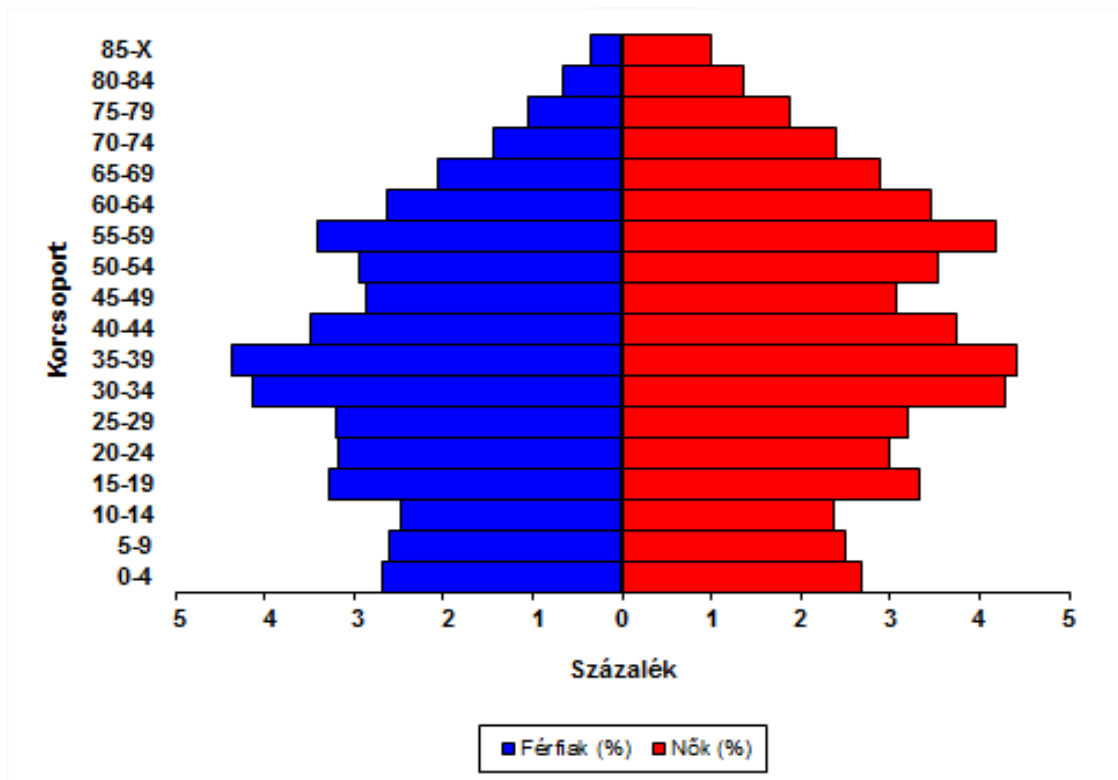
**A 65. életévüket betöltöttek nemek szerinti megoszlása
Kecskemét lakónépességében**

Év	65. életévüket betöltöttek száma a lakónépességben (fő)	A 65. életévüket betöltött nők száma a lakónépességben (fő)	A 65. életévüket betöltött férfiak száma a lakónépességben (fő)
2012	17.080	10.746	6.334
2013	17.572	11.006	6.566
2014	18.053	11.264	6.789
2015	18.491	11.515	6.976
2016	18.945	11.764	7.181
2017	19.251	11.985	7.266
2018	19.732	12.260	7.472

Forrás: Helyi Vizuál Regiszter

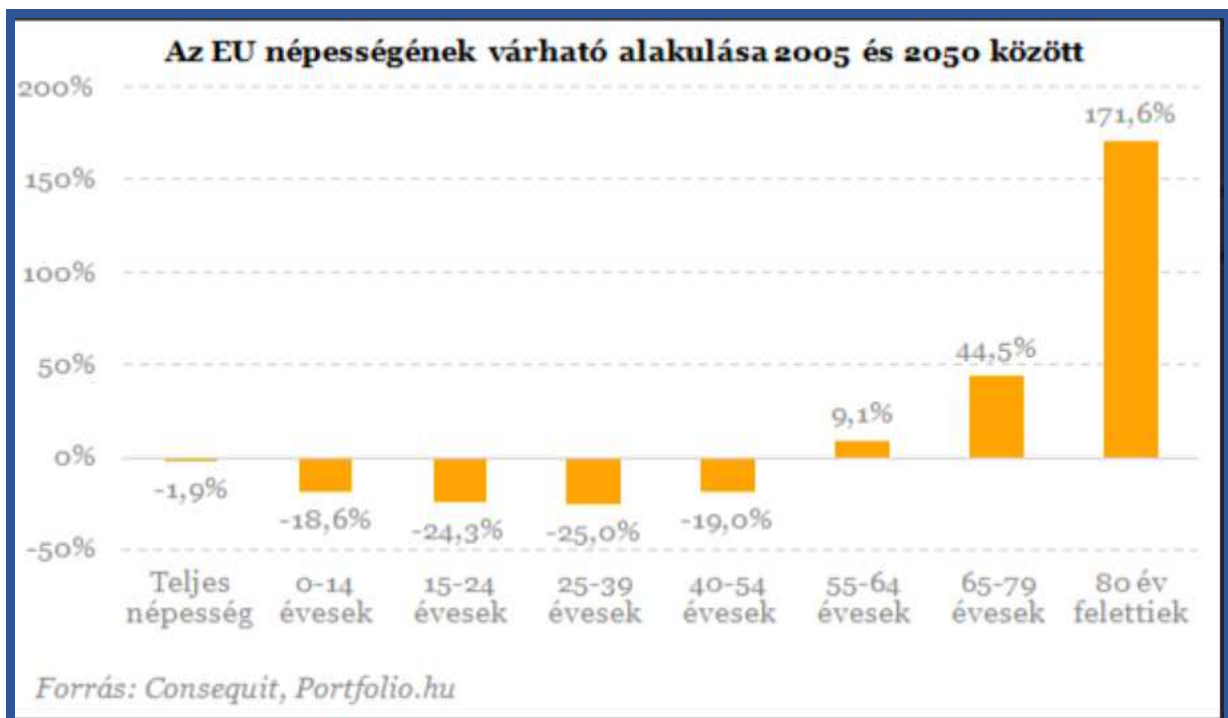
A 65. életévüket betöltöttek száma 2012 és 2018 között 2.652 fővel nőtt Kecskemét lakónépességét tekintve. Ezeknek az embereknek 62%-a nő, ami sokat elárul a nemek halandósági mutatói közötti különbségről is. Ugyancsak megfontolandó, hogy a 65. életévüket betöltöttek a város lakónépességének több, mint 17%-át teszik ki.

A demográfiai helyzet összefüggésében az egyik legfontosabb információt a város korfája nyújtja. A legutóbbi, 2011. évi népszámlálási adatok alapján Kecskemét korfája egy előregedő társadalom képét mutatja. Érdeemes felhívni arra is a figyelmet, hogy az 50-59 éves korosztályok kiugróan magas létszámúak, ami azt jelenti, hogy a társadalmi öregedés a közeljövőben még erőteljesebben fog jelentkezni városunkban is.

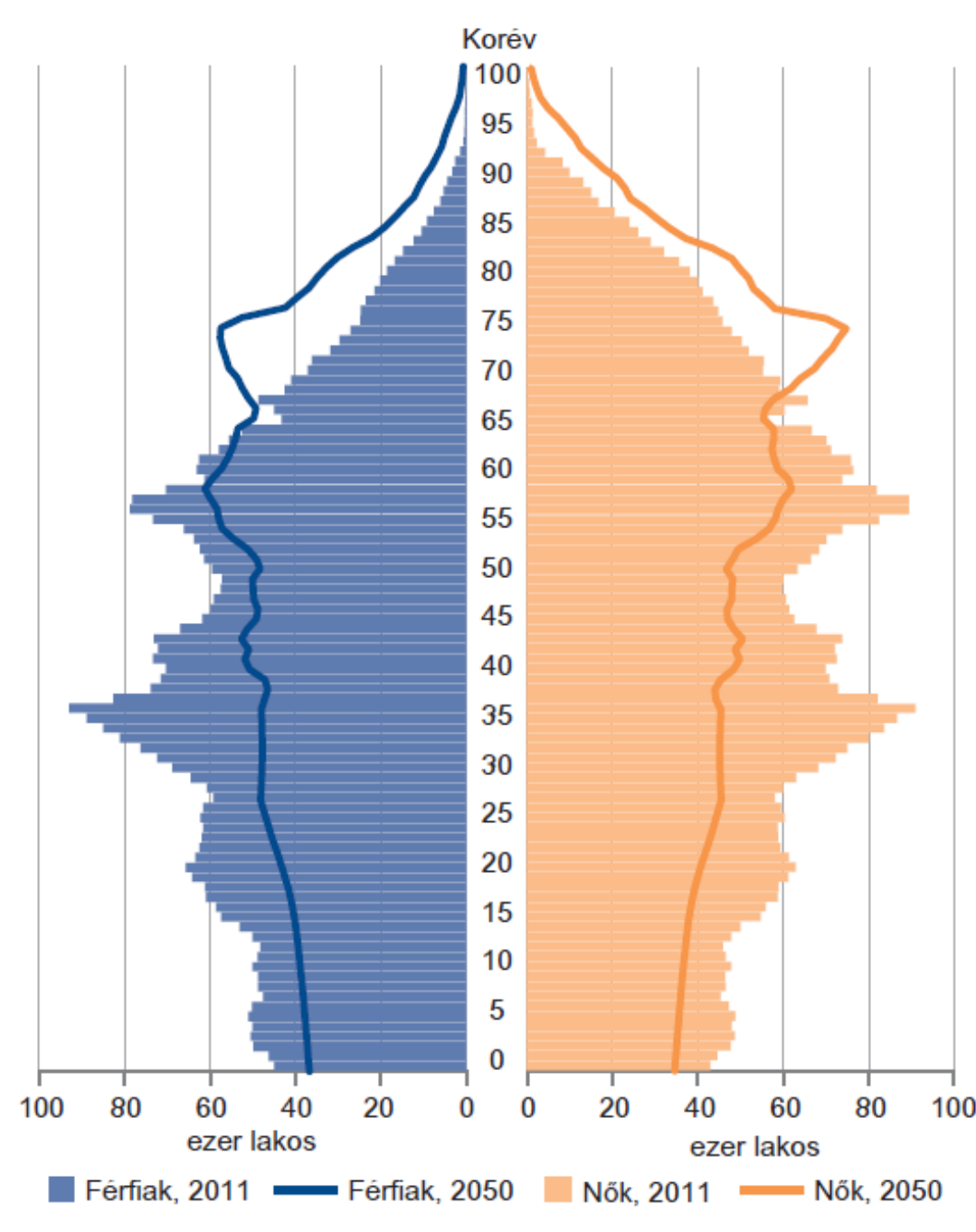

Forrás: KSH népszámlálás 2011

Természetesen ezek a demográfiai tendenciák nemcsak Kecskemétre, hanem az országra, sőt az egész kontinensre is jellemzőek. Ennek oka az, hogy a társadalom idősödése két, egymást erősítő tendencia eredményeként jelenik meg. Egyrészt a csökkenő születési arány, másrészt pedig a születéskor várható élettartam növekedése miatt idősödik fokozatosan a társadalom. Az előrejelzések szerint Európában 2050-re a munkavállalási korú népesség nagysága várhatóan érzékelhetően csökken, ugyanakkor a 65 éven felüliek száma számottevően növekedni fog.

A Központi Statisztikai Hivatal előrejelzése szerint Magyarországra 30 év múlva a következő korfa lesz jellemző.

Ez azt jelenti, hogy a mai magyar 40-es korosztály fogja idős korára a társadalom legnépesebb csoportját alkotni.

A társadalmi öregedéshez szolgáltató fontos adalékot az úgynevezett öregedési index is. Ez a szám a 65 év feletti, illetve a 0-14 év közötti állandó lakosok számának arányát mutatja meg. Az alábbi táblázatból látható, hogy a 65 év feletti korosztályok száma nagyobb mértékben növekszik, mint a 14 év alattiaké, ennek következtében a város öregedési indexe is kedvezőtlen, fokozatosan emelkedő tendenciát mutat.

Öregedési index Kecskeméten 2012-2018 között

Év	65. életévüket betöltöttek száma a lakónépességben (fő)	0-14 év közöttiek száma a lakónépességben (fő)	Öregedési index (%)
2012	17.080	17.232	99,0
2013	17.572	17.332	101,4
2014	18.053	17.298	104,3
2015	18.491	17.347	106,6
2016	18.945	17.489	108,3
2017	19.251	17.475	110,2
2018	19.732	17.611	112,0

Forrás: Helyi Vizuál Regiszter

Az idősödő társadalom egyik jellemzője lehet az időskori függőségi ráta alakulása is. Ez a ráta a 65 éves és idősebb népesség arányát adja meg a 15-64 éves korosztályhoz viszonyítva. Kecskemét lakónépességének viszonylatában az időskori függőségi ráta a következőképpen alakult 2012 óta.

Időskori függőségi ráta Kecskeméten 2012-2018 között

Év	65. életévüket betöltöttek száma a lakónépességben (fő)	15-64 év közöttiek száma a lakónépességben (fő)	Időskori függőségi ráta (%)
2012	17.080	81.781	20,88
2013	17.572	81.291	21,61
2014	18.053	80.304	22,48
2015	18.491	79.305	23,31
2016	18.945	78.318	24,18
2017	19.251	77.555	24,82
2018	19.732	76.430	25,81

Forrás: Helyi Vizuál Regiszter

A számadatokból látható, hogy 2012 óta ez az arányszám közel 5 százalékkal emelkedett, ami azt jelenti, hogy jelenleg 4 munkaképes korú kecskemétire jut egy 65. életévét betöltött idős a 7 évvel ezelőtti 5-höz képest. Amennyiben a tendencia ilyen ütemben folytatódik, az hamarosan komoly következményekkel járhat a nyugdíj- és az ellátórendszer tekintetében is.

A Magyar Államkincstár által rendelkezésre bocsátott adatok szerint a kecskeméti folyósítási címmel rendelkező ellátottakról készített állománystatisztikai adatok a 2019. év januárjára vonatkozóan a következők voltak.

1. Öregségi nyugdíjak	22083
1.1. Korbetöltött öregségi nyugdíjak	19863
ebből: Korbetöltött rokkantsági nyugdíjakból átsorolt öregségi nyugdíjak	2232
1.2. Korhatár alatti öregségi nyugdíjak (1955. előtt született fegyveresek)	0
1.3. Nőknek 40 év jogosultsági idő alapján járó nyugdíjak	2220
2. Korhatár alattiaknak járó ellátások	619
2.1. Korhatár előtti ellátások	66
2.2. Szolgálati járandóság	553

2.3. Átmeneti bányászjáradék	0
2.4. Táncművészeti életjáradék	0
3. Rokkantsági és rehabilitációs ellátások	2548
3.1. Korbetöltötté vált rokkantsági ellátások	341
3.2. Korhatár alatti rokkantsági ellátások	2007
3.3. Rehabilitációs ellátások	200
3.4. Bányászok egészségkárosodási járadéka	0
4. Özvegyi és szülői nyugdíj	547
4.1. Özvegyi és ideiglenes özvegyi nyugdíj	547
4.1.1. Ideiglenes özvegyi nyugdíj	66
4.1.2. Korbetöltött özvegyi nyugdíj	341
4.1.3. Korhatár alatti özvegyi nyugdíj	140
4.2. Szülői nyugdíj	0
5. Árvaeállítás	721
6. Mezőgazdasági szövetkezeti járadékok	23
7. Baleseti járadék	62
8. Rokkantsági járadék	301
9. Házastársi pótlék, jövedelempótlék	14
10. Egyéb járandóságok	32
NYUGELLÁTÁSOK (1+4+5)	23351

Az idősödő korcsoportok általános helyzetének bemutatása során fontos röviden szót ejteni a munkaerőpiaci helyzetükről is városunkban, hiszen ez jelentős mértékben határozza meg az érintettek életminőségét és társadalmi aktivitását.

A munkaerőpiac, a foglalkoztatottság vonatkozásában is abból érdemes kiindulni, hogy 15-20 éven belül várhatóan minden második kecskeméti lakos 50 év feletti lesz.

Az 50 év feletti nyilvántartott álláskeresők számának alakulása tehát nem csupán a jelen, de a jövő szempontjából is fontos. A következő táblázat ennek a korcsoportnak az adatait szemlélteti az eltelt 7 év viszonylatában.

Az 50 év feletti nyilvántartott álláskeresők száma

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
A nyilvántartott álláskeresők száma összesen	5149	5230	4165	4073	3415	2895	2866
51-55 évesek	675	494	471	434	364	297	285
56-60 évesek	543	427	450	513	419	338	308
60 év feletti	31	61	87	184	262	309	287
50 év feletti összesen	1249	982	1008	1131	1045	944	880

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR, Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Kecskeméti Járási Hivatala

A táblázat adataiból látható, hogy a nyilvántartott álláskeresők száma fokozatosan és számottevően csökkent a 2012-2018 közötti időszakban, ugyanakkor az 50 év feletti vonatkozásában ez a csökkenés érzékelhetően kisebb arányú volt. Talán még figyelemre méltóbb, hogy 2018-ban a nyilvántartott álláskeresők közel 31%-a volt 50 év feletti. Ugyanez az arány 2012-ben még 24% volt. Tehát bár a nyilvántartott álláskeresők száma mind összességében, mind az 50 év feletti között csökkent, viszont az 50 év feletti aránya nőtt az összes nyilvántartott álláskeresők körében. Ez azt jelenti, hogy ennek a korcsoportnak komolyabb kihívást jelent a munkaerő-piacra való visszakkerülés, mint a fiatalabbaknak.

3. Az idősödőket és az időseket tömörítő, valamint a közművelődéshez és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférést segítő intézmények és programok Kecskeméten

3.1. A Nyugdíjasok Klubjainak Megyei Jogú Városi Szövetsége

Az aktív, minőségi idősödés szempontjából rendkívül fontos, hogy az érintettek számára biztosítottak legyenek azok a társas-közösségi terek, minőségi szabadidős szolgáltatások, amelyek lehetőséget biztosítanak a közösségi életre, a szabadidő tartalmas, élményekben gazdag eltöltésére. Az életminőséget döntően befolyásolja az, hogy az idősödő és idős emberek részt tudjanak venni olyan közösségekben, olyan – számukra és velük együtt szervezett – programokban, amelyek alkalmasak a szellemi, fizikai és pszichikai aktivitás megőrzésére, valamint a korosztályra jellemző elmagányosodás legalább lehetőségek szerinti enyhítésére, ellensúlyozására.

Az idősek igényeit figyelembe vevő közösségi élet, a színvonalas társas-közösségi terek és szabadidős szolgáltatások biztosításában kiemelkedő szerepet játszanak a Kecskeméten működő nyugdíjas klubok. Ezeknek a kluboknak a legnagyobb helyi ernyőszervezete, egyben az önkormányzat kiemelt idősügyi stratégiai partnere a **Nyugdíjasok Klubjainak Megyei Jogú Városi Szövetsége** (a továbbiakban: Szövetség), amelynek 36 klub, és mintegy 1700 idős ember a tagja. A klubok közül 4 az Egészségügyi és Szociális Intézmények Igazgatóságának nappali ellátást nyújtó telephelyein belül tevékenykedik.

A nyugdíjas klubok egyrészt területi alapon szerveződnek, jelen vannak a legtöbb városrészben és elővárosban, egy másik részük pedig a tagok egykori hivatása, szakmája alapján jött létre.

A klubok által biztosítottá válik az amatőr művészeti és kulturális csoportok számára a fellépési, bemutatkozási lehetőség akár a városrészi, akár a városi rendezvényeken. A klubok által szervezett szabadidős programok, szolgáltatások rendkívül sokszínűek. Nagy népszerűségnek örvendenek a rendszeresen megszervezett versmondó-, népdal- és hangszeres versenyek, a néptáncbemutatók, a nótaestek, a különböző táncestek, a családi főzőversenyek, a humorfesztiválok, az idősek számára szervezett ki mit tudok, a közös kirándulások, a különböző kulturális rendezvényeken, fesztiválokon való közös részvétel, a koncertlátogatások.

A Szövetség fontos tevékenységi területnek tekinti a nemzedékek közötti együttműködés lehetőségeit kiaknázó programok szervezését is. Az utóbbi években több olyan komoly, országos elismertséget is kiváltó programot és rendezvényt hívtak életre, amelyek célja a nemzedékek közötti távolság csökkentése, a közös tanulás és tevékenység általi kölcsönös megismerés, megértés és tisztelet megteremtése. Azok a demográfiai kihívások, amelyek

egész Európát érik, nemzedékek közötti toleranciát és együttműködést igényelnek, nem oldhatók meg, ha a nemzedékek vetélytársaknak tekintik egymást, vagy nincsenek ismereteik egymás értékeiről.

Hagyományossá vált intergenerációs programsorozata a Szövetségnek Kecskeméten az országban is új kezdeményezésként megindult **Egy Klub - Egy Iskola Mozgalom**. Ennek lényege az, hogy egy-egy nyugdíjas klub partnerséget alakít ki egy-egy általános iskola tanulóival, és közös kulturális programokat, kirándulásokat szerveznek. Minden évben sor kerül komolyzenei koncertekre is, amelyeket fiatalok és idősek közösen adnak.

Évente megrendezésre kerül városunkban a **Bibliaismereti vetélkedő** is, amelynek különlegességét az adja, hogy a részt vevő csapatok a nemzedékek közötti együttműködés jegyében oly módon kerülnek kialakításra, hogy mindegyikben két nyugdíjas és két általános- vagy középiskolai diák kap helyet. A vetélkedő másik sajátossága, hogy ökumenikus, részt vesznek benne katolikus, református, evangélikus és baptista csapatok is. A vetélkedőt minden évben másik egyház szervezi meg, ugyanakkor a zsűriben az egyházak és a Szövetség képviselői mellett helyet kapnak az önkormányzat tisztségviselői is.

A kulturális és intergenerációs programokon kívül hangsúlyosan jelennek meg a sportolási lehetőséget biztosító rendezvények, valamint az egészségmegőrzést, prevenciót szolgáló események is. Ez azért is örömteli, mert az idősödés és az időskor egyik legfontosabb kihívása, hogy törekedni kell arra, hogy az érintett emberek képesek legyenek fizikai és szellemi aktivitásukat minél tovább megőrizni, a várhatóan egészségben eltöltött időtartamot növelni. Kecskeméten az egészségmegőrzés és a szenior sport ennek megfelelően az egyik legdinamikusabban fejlődő terület az utóbbi években.

Régi hagyomány Kecskeméten a **„Séta az egészségért” mozgalom**, amely a testmozgás mellett lehetőséget biztosít az érdeklődők számára a Bács-Kiskun Megyei Kórház szakemberei által térítésmentesen végzett különböző egészségügyi állapotfelméréseken és szűréseken való részvételre (vényomás, vércukor és koleszterin mérés). Az Ölelő Kéz Ápolási és Hospice Alapítvány munkatársai ugyancsak rendszeresen végeznek hasonló szűréseket a különböző, idősek számára szervezett városi rendezvényeken.

Az egészséges életmód és az időskori sportolás népszerűsítését szolgálja a hetente 10 alkalommal, 2 helyszínen megrendezésre kerülő **Idősek tornája**, valamint az új kezdeményezésként létrejövő **Mozdulj! sportvetélkedő** is, amelynek keretében a játékos sportfeladatok mellett szenior úszóversenyekre is rendszeresen sor kerül a városi uszodában.

Fontos eleme az idősek számára biztosított sportolási lehetőségeknek az az együttműködés, amely Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata, a Hírös Sport Nonprofit Kft. és a Nyugdíjasok Klubjainak Megyei Jogú Városi Szövetsége között jött létre, és amelynek értelmében a kecskeméti nyugdíjas klubok tagjai térítésmentesen használhatják a fürdőt hétfői és keddi napokon a létszámot megosztva 10 és 13 óra között.

A Szövetség szerepet vállal az élethosszig tartó tanulás Európai Unió által is preferált értékét megvalósító programok megszervezésében, illetve az azokon való részvételben is városunkban. A Kecskeméten élő idősek szerencsére rendkívül nyitottak az élethosszig tartó tanulás jegyében rendelkezésükre álló lehetőségekre, aktívan vesznek részt azokon a számukra rendezett képzéseken, előadásorozatokon, amelyek hozzájárulnak ismereteik bővüléséhez, szellemi frissességük és aktivitásuk fenntartásához.

Az élethosszig tartó tanulás szempontjából kiemelkedő jelentőségű a **Hírös Szabadegyetem** elnevezésű előadássorozat, amely a Kecskeméti Nyugdíjasok Klubjainak Megyei Jogú Városi Szövetsége, a Neumann János Egyetem és Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata együttműködésében vette kezdetét 2018-ban. Az előadássorozat célja, hogy az egyetem tudományos és kutatási eredményeit minél szélesebb rétegekkel és minél közérthetőbb formában tudja megosztani a társadalmi felelősségvállalás, a kultúráközvetítés és a közösségfejlesztés jegyében.

3.2. Az Idősügyi Tanács

A 2009-ben megalakított **Idősügyi Tanács** az önkormányzat idősügyi és civil politikájának kialakítását, e területek összehangolását, az itt megfogalmazott célok megvalósítását és továbbfejlesztését segítő, a polgármester elnökletével üléselő, speciális összetételű, javaslattevő, véleményező, illetve egyes esetekben döntéshozó testülete.

Tagja elnöki pozícióban a város mindenkorai polgármestere, állandó meghívottként vesz részt a munkában a területért felelős alpolgármester és az illetékes szakbizottság elnöke is. A Tanács szavazati joggal rendelkező tagja lehet minden Kecskeméten és térségében lévő, időseket tömörítő regisztrált szervezetének képviselője. Olyan szakemberek is tagjai a Tanácsnak, akik az időseket érintő egyes szakterületek elismert képviselői, így például delegált tagot a megyei kórház, a megyei könyvtár vagy az Egészségügyi és Szociális Intézmények Igazgatósága is.

Az Idősügyi Tanáccsal való együttműködés fő célja az idős emberek érdekeinek képviselete, az időseket közvetlenül érintő határozatok, koncepciók, javaslatok véleményezése és a városban élő idősök által felvetett igények minél hatékonyabb kielégítése.

A jövőben érdemes lehet az Idősügyi Tanács tevékenységét nyitni az 50. életévüket már betöltöttük irányába is. Ez azért is különösen fontos, mert ez a korosztály jelenti az idős nemzedékek közvetlen utánpótlását, akiknek egyéni és társadalmi szinten is fel kell készülni egy gyökeresen új élethelyzetre. Ráadásul ez egy úgynevezett szendvics-korcsoport is, amelynek egyszerre kell megbirkóznia a gyermekeik és az idős szüleik általi feladatokkal, kihívásokkal. Az irányukban történő nyitás aláhúzná és hitelesítené azt a paradigmaváltási törekvést, amely a bevezető részben került megfogalmazásra.

3.3. A Nyugdíjas Civil Kerekasztal

Kecskeméten rendkívül aktív és sok ágazatot, szakterületet felölelő civil élet zajlik, amelynek legfontosabb ernyőszervezete a több, mint 100 civil tagszervezetet tömörítő Városi Civil Kerekasztal. Ennek egyik szakmai szerveződés alapján létrejött tagja a **Nyugdíjas Civil Kerekasztal**, amely kitűnik szervezettségével, változatos programkínálatával, illetve programjainak kiemelkedő látogatottságával. A kerekasztal célja az érdekképviselet és érdekvédelem, valamint igényes kulturális, környezetvédelmi, egészség-megőrzési és sport programok szervezése az érdeklődő idősök és családtagjaik számára.

A Kerekasztal a jövőben jelentős szerepet játszhat az együttműködések kezdeményezésében, a szinergiák előállításában a civil szervezetek tevékenységei között.

3.4. Az egyházak

A civil szervezetek mellett az egyházak is rendkívül fontos szereplők a városban az idősügy terén. Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata gyümölcsöző együttműködést folytat a Római Katolikus Főplébániával, a Kecskeméti Református Egyházközséggel, a Méntelek-Hetényegyháza Református Társegyházközséggel, az Evangélikus Egyházközséggel, a Kecskeméti Zsidó Hitközséggel, a Magyar Görög Katolikus Egyház Hajdúdorogi Egyházmegyéje Kecskeméti Görögkatolikus Parókiával és a Kecskeméti Baptista Gyülekezettel is. Az egyházak városunkban kifejtett tevékenységének kiemelt területét képezik az idősek számára és velük együttműködve megvalósított programok.

3.5. Az idősödők és idősek közművelődéshez és közösségi élet gyakorlásához való hozzáférését segítő legfontosabb önkormányzati intézmények

Az idősek által az egyik legszívesebben látogatott kulturális intézmény a **Katona József Színház**, amelynek idősekkel kapcsolatos tevékenysége nem merül ki csupán a nyugdíjasok számára biztosított kedvezményes bérletek árusításában.

Kecskeméten évente megrendezésre kerül az Idősek Világnapján egy színvonalas gálaműsor, amelynek megvalósítása a színház művészeinek önkéntes részvételével történik. Különleges színfoltja a színház idősekkel kapcsolatos tevékenységének, hogy a rendőrséggel együttműködve bűnmegelőzési, személy- és vagyónvédelemmel kapcsolatos előadásokat szerveznek az idősek számára, ahol színpadi eszközökkel mutatják be azokat a lehetséges élethelyzeteket, amelyek eredményeképpen az idősek különféle bűncselekmények sértetteivé, áldozataivá válhatnak.

A **Bács-Kiskun Megyei Katona József Könyvtár** ugyancsak számos szolgáltatással járul hozzá az idősek közművelődéséhez, közösségi tevékenységeihez. Ilyen például az Otthon Könyvtár Szolgáltatás, amelynek keretében olyan idős emberek lakására juttatnak el a könyvtár munkatársai könyveket, akik az épület akadálymentesítése ellenére sem tudnak eljutni a könyvtárba.

Szintén együttműködő partnere a könyvtár az Idősek Akadémiája programsorozatnak, amely a nem formális tanulás egyik kitűnő példjaként működik hosszú ideje, a résztvevők nagy meglepedésére.

Ugyancsak a naprakész tudás és az élethosszig tartó tanulás jegyében szervezi meg a könyvtár az évek óta nagy sikernek örvendő **NagyNet** elnevezésű számítógép-kezelői és informatikai tanfolyamát az idősek számára. A magasabb szintű informatikai jártasság hozzájárulhat a korosztály társadalmi kirekesztettség-érzésének csökkenéséhez, az új emberi kapcsolatok létesítéséhez, valamint a meglévő kapcsolatok ápolásához. További előnye ezen ismeretek birtoklásának, hogy elősegítheti a munkaerő-piacon való megjelenés esélyét, támogathatja a társadalmi integrációt, valamint egyszerűsítheti a hétköznapi ügyintézését is.

4. A CédrusNet Szenior Tudáshasznosítási Program

Kecskemét Megyei Jogú Város Közgyűlése a 269/2016. (XII.15.) határozattal döntött arról, hogy együttműködési megállapodást köt az Erasmus Oktató, Kommunikációkutató és Stratégiai Elemző Kft-vel a CédrusNet Kecskemét Szenior Tudáshasznosítási Program (a továbbiakban: Program) megvalósítása érdekében. A Program megvalósítása a CédrusNet Szenior Tudáshasznosító Egyesület feladata lett. Az előkészítő időszakot követően, amely magában foglalt egy részletes kutatást, illetve a kutatás eredményein alapuló Projekt Alapító Dokumentum létrehozását, a Program 2018 januárjában vette kezdetét.

E helyen meg kell említeni a Program előkészítési szakaszában tapasztalt egyik legnagyobb nehézséget és kihívást, vagyis az idősödőkkel, idősekkel kapcsolatos helyi adatok hiányait. Ez azért is jelent súlyos nehézséget, mert a szóban forgó pontos foglalkoztatási, képzettségi, egészségügyi, szociális, társas kapcsolati vagy önkéntességi adatok hiányában sokkal nehezebbé válik a hatékony tervezés, innovatív megoldások keresése. A jövőben az egyik legfontosabb javasolt feladat a tapasztalatok tükrében ezeknek az adatoknak a hozzáférhetővé tétele, például egy átfogó és később rendszeresen megismételt helyi kutatás által az 50 éven felüliek körében.

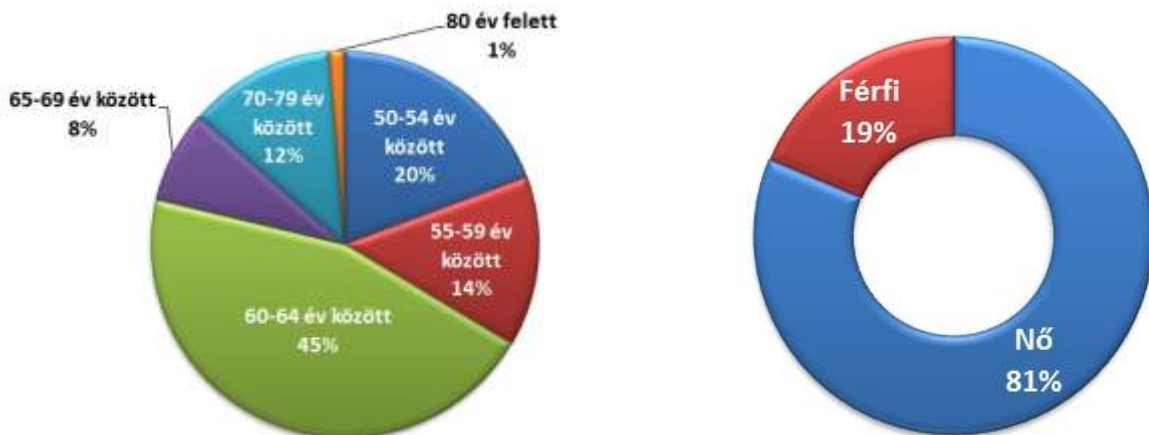
A Program célja Kecskemét és vonzáskörzete idősödő társadalmának foglalkoztatása, társadalmi részvételének elősegítése, valamint a független, egészséges és biztonságos életre való felkészítése a társadalmi innováció új eszközeivel. Legfontosabb célcsoportjai az 50. életévüket betöltött munkanélküli szakemberek, illetve a 60. életévét betöltött inaktív korosztály.

A Program paradigmaticus változást kíván elérni az idősödésről való közgondolkodás és közbeszéd terén. A szemléletváltást indokoltá teszik azok a demográfiai, társadalmi és gazdasági tendenciák, amelyek eredményeként a jövőben a társadalmi idősödés kérdése lesz az egyik legfontosabb, komplex szemléletmódot és megoldási javaslatokat igénylő társadalompolitikai kihívás. Olyan beavatkozásokra van szükség, amelyek hozzájárulnak a város és térsége foglalkoztatási mutatóinak javulásához, az idősödő társadalom szociálpolitikai és egészségügyi rendszereket terhelő problémáinak enyhítéséhez, továbbá a generációs kapcsolatok és a társadalmi „jól-lét” erősítéséhez.

A Program az elindulása óta több kulcsfontosságú projektet valósított meg. Ezek közül az egyik legnagyobb horderejű a *Szenior Tudásbank* létrehozása volt. A cél a szenior korú kecskeméti szakemberek tapasztalatainak összegyűjtése, értékelése és értékesítése, végső soron a szenior foglalkoztatási piac kiépítése volt. A projekt eredményeként egy olyan tartalék humán tőke jött létre, amelyre új feladatokat, foglalkozásokat és szolgáltatásokat lehet tervezni.

Az adatbázisban 2018. december 31-én a tagok létszáma 159 fő volt. A Tudásbank tagjainak életkor és nemek szerinti megoszlását a következő ábrák szemléltetik.

Tudásbank tagok életkor és nemek szerinti megoszlása

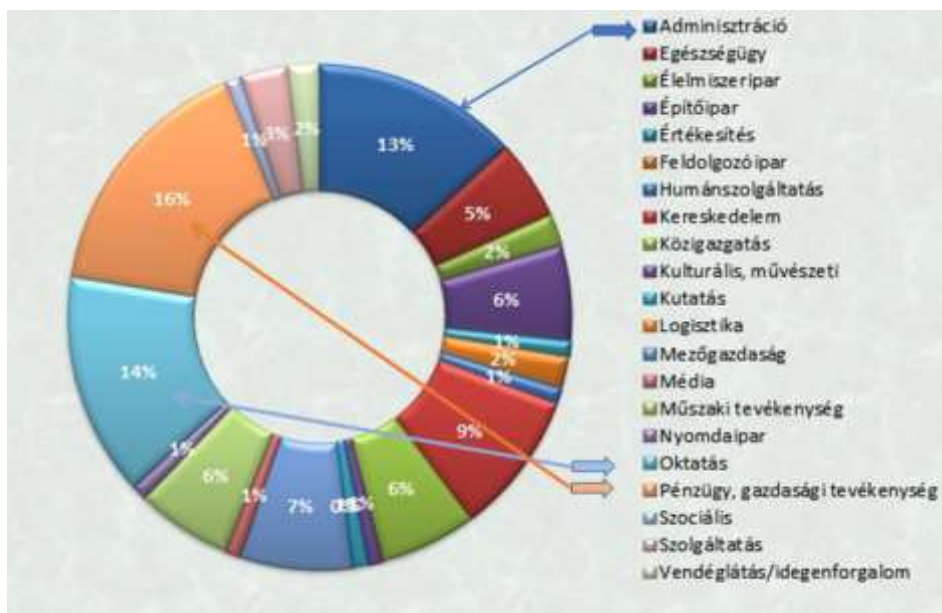

Forrás: Szakmai beszámoló a CédusNet Szenior Tudáshasznosítási Program 2018. évi mintaprogramjainak megvalósításáról

Látható, hogy a tagok négyötöde nő, míg életkor szerint a 60-64 év közöttiek teszik ki a legnagyobb arányt. Örömteli ugyanakkor, hogy számottevő az 50-60 év közöttiek aránya is, illetve 2 fővel a 80 év felettek is képviseltetik magukat.

A tagok a szakmaterületek széles skáláján rendelkeznek értékes tapasztalatokkal, legnagyobb arányban a pénzügyi-gazdasági (16%), az oktatási (14%), illetve az adminisztrációs tevékenység (13%) képviselői szerepelnek közöttük.

Tudásbank tagok szakmaterületek szerinti megoszlása

Forrás: Szakmai beszámoló a CédusNet Szenior Tudáshasznosítási Program 2018. évi mintaprogramjainak megvalósításáról

Fontos tapasztalat a Szenior Tudásbank elindításával összefüggésben, hogy a tagok közül legtöbben alkalmi munkát szeretnének vállalni, illetve rész- és rugalmas foglalkoztatási formában is szívesen dolgoznak az emberek. A tapasztalatok alapján a szenior munkavállalók

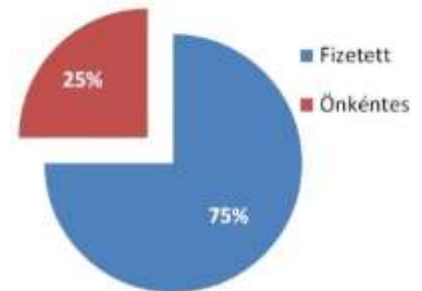
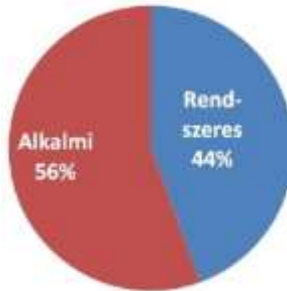
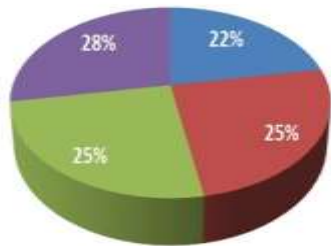
nem képesek és nem is kívánnak 8 óraban dolgozni, ezért esetükben szükséges az atipikus foglalkoztatási formák kialakítása és alkalmazása. 2018-ban 35 közvetítés történt a Szenior Tudásbankon keresztül az alábbi megbontásokban.

Felhasználók megoszlása

A közvetítések munkavállalási formája

Munka/tevékenység típusa

■ Vállalat ■ CédrusNet ■ Közösségi célú ■ Magánszemély

Forrás: Szakmai beszámoló a CédrusNet Szenior Tudáshasznosítási Program 2018. évi mintaprogramjainak megvalósításáról

A közvélemény a Program projektjei közül talán a **Hivatásos nagyszülő - „Szupernagyi” képzésről** kaphatott a legtöbb információt és hírt. A projekt egy valós társadalmi problémára kínál választ. Egyre több gyermeces családnak van szüksége külső segítségre a munkahelyi stressz vagy az idő szűke miatt. Ezt még indokoltabbá teszi az a jelenség, hogy a nagyszülők sok esetben nem elérhetők, mert még ők is dolgoznak, vagy távol élnek. De gyakran fordul elő ennek a fordítottja is, vagyis az, hogy az idősödők vagy idősek gyermekei és unokái élnek másik városban, vagy akár másik országban.

2018-ban kísérletképpen két csoportnyi, összesen 40 fő hivatásos nagyszülő végezte el a 70 órányi képzést, amelyért cserébe minden hallgató 20 óra önkéntes munkát vállalt. A szupernagyk nagy része már talált „pótcsaládot” magának, illetve egy tematikus Cédruskör is létrejött a végzetkekből.

A munkaerő-piaci visszajelzések a szünidei gyermekfelügyelet, illetve a napközis felügyelet vonatkozásában jeleznek igényeket. A köznevelési intézetek reakciói alapján a képzés folytatása és a szolgáltatásfejlesztés egyaránt indokolt.

A Program nagy hangsúlyt fektet a **Cédruskörök** létrehozására is. A Cédruskörök olyan közösségek, amelyek tagjai megértik, hogy a személyes és a társadalmi környezetük állandó változásban vannak, készek az alkalmazkodás elsajátítására és arra is, hogy mintaadók legyenek kortársaik számára. A Cédruskörök célja az idősödő társadalom folyamatainak megismerése, az aktív idősödés gyakorlatának terjesztése, illetve a társadalmi felelősségvállalás népszerűsítése. Az említett tematikus kör mellett (Kecskeméti Pótnagyi Cédruskör) megalakult a Széchenyivárosi Cédruskör is 2018-ban.

Újszerű projektje a Programnak az első **Szenior Innovációs Kör** megalapítása és működtetése is. Célja, hogy hasznosuljanak azok a szellemi erőforrások, inaktív intellektuális energiák, amelyek mindeddig kiaknázatlanok voltak. A Kör tagjai együtt határozták meg azokat a témákat, amelyek a leginkább számot tartanak érdeklődésükre: a többi között ilyen a fenntartható élelmiszertermelés, az önkéntes piac, vagy a generációs konfliktusok kérdése. A

nemzedékek közötti kapcsolatfelvétel jegyében fiatalok is meghívást kaptak a Körbe, hogy együtt dolgozzanak megvalósítható projektkoncepciókon. A Kör vállalta azt is, hogy a jövőt érintő stratégiai kihívásokkal összefüggésben, vagy bizonyos önkormányzati dokumentumok számára javaslatokat fogalmazzon meg.

5. Célok és javasolt beavatkozások

Kecskemét város vezetése elsőként vállalkozott átfogó, a társadalom minden szegmensét érintő kísérletre a CédusNet mintaprogrammal. Az eddigi tapasztalatok, valamint az előre jelezhető és kirajzolódó gazdasági és társadalmi folyamatok megerősítettek bennünket abban, hogy a gyorsan fejlődő, „okos városban” a helyi szociálpolitikát komplex társadalompolitikává kell formálni, ebben is mintaadó szerepet vállalva Magyarország meghatározó települései között. Mivel ennek a feladatnak és folyamatnak nemzetközi és hazai szinten sincs számottevő előzménye, nincs követhető minta, ezért fontos lenne, hogy az átalakulást megfelelő és erre a feladatra dedikált szakmai csoport vagy szervezet segítse Kecskeméten.

5.1. A szervezeti struktúra javasolt fejlesztési irányai

A város, a közösség középtávú jövőjét alapvetően határozzák meg olyan idősödésügyi fejlemények, amelyek döntően befolyásolják a demográfiai, foglalkoztatottsági, képzési, egészségügyi és szociális tendenciákat, ellátórendszereket és jövőtervezési folyamatokat is. Az ezekre a kihívásokra adandó megalapozott szakmai válaszok, az ezekkel a folyamatokkal összefüggő fejlesztési tervek, koncepciók, illetve beavatkozások és projektek megvalósítása indokolja egy önkormányzati tulajdonú társadalmi szolgáltató nonprofit korlátolt felelősségű társaság, vagy meglévő önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságon belül egy „senior divízió” (a továbbiakban együtt: Társaság) létrehozását.

A javasolt Társaság elsődleges profilja a társadalmi idősödés jelentette kihívásokkal összefüggő feladatokban való együttműködés, koordináció lenne. A város gazdasági fejlesztésével párhuzamosan egy olyan társadalmi – humán fejlesztéssel foglalkozó szakmai és szellemi műhely jönne létre, amely különféle társadalompolitikai területeken tudna hozzájárulni Kecskemét élhető, okos várossá válásához.

A Társaság fontos küldetése lenne a 2018 januárja óta folyó CédusNet Szenior Tudáshasznosítási Program eredményeinek, bevált mintaprogramjainak továbbvitele, illetve továbbfejlesztése, új elemekkel történő bővítése is. Hozzá tudna járulni a társadalmi idősödés eredményeképpen mind nagyobb méreteket öltő demencia jelentette kihívások, valamint az idősödők foglalkoztatottságának kezeléséhez is.

A fentieket figyelembe véve a Társaság legfontosabb javasolt tevékenységei a következők.

A képzés, fejlesztés területén

- adatgyűjtés, kutatás,
- helyi megoldásokat kínáló koncepciók, programok kidolgozása, tesztelése, bevezetése,
- nemzetközi és hazai jó gyakorlatok gyűjtése,
- részvétel a városi szakpolitikai és jövőtervezési stratégiák kidolgozásában, megvalósításában, a különböző stratégiák koordinálása a szinergiák létrejötte és kiaknázása érdekében,

- szakmai fórumok működtetése,
- az igényeknek megfelelő tanfolyamok, képzések, továbbképzések tervezése és szervezése.

Az önkéntesség kultúrájának fejlesztése terén

- az önkéntesség társadalmi szerepének megismertetése,
- közösségépítés, mentorálás,
- az idősödéssel összefüggő szemléletváltás erősítése minden érintett tekintetében,
- az önkéntes piac szervezése, működtetése,
- cégek társadalmi felelősségvállalás programjainak megtervezése, megszervezése,
- városi önkéntes központok létrehozása, működtetése.

A szenior tudáshasznosítás terén

- a Szenior Tudásbank működtetése,
- szakmai kutatás-fejlesztés,
- az adatbázis bővítése,
- toborzó és tájékoztató kampányok szervezése,
- munkáltatók folyamatos érzékenyítése,
- az adatbázis közösség koordinálása (hírlevél, honlap, Facebook megjelenés, rendezvények, képzések és workshopok szervezése),
- munkalehetőségek feltárása és közvetítése a versenyszférában és a társadalmi piacon.

A kommunikáció terén

- ismeretterjesztés,
- tájékoztatás,
- rendezvényszervezés,
- kiadványok tervezése,
- online felületek folyamatos tartalommenedzsmentje,
- témagenerálás a helyi sajtó számára.

5.2. Az idősödők és az idősek foglalkoztatásának javasolt fejlesztési irányai

Az idősödő és az idős korosztályok munkaképességének megőrzése és foglalkoztatásának biztosítása kulcsfontosságú kihívás az egyén és a közösség szempontjából egyaránt. Az egyén szempontjából azért, mert a foglalkoztatás növeli a hasznosságérzést, csökkenti az izolációt, és hozzájárul az anyagi biztonság javításához. A közösség szempontjából pedig azért, mert a szenior tudástőke érték, olyan kiaknázatlan kapacitás, amely hozzájárulhat a munkaerőhiány enyhítéséhez. A szóban forgó célcsoport foglalkoztatásának biztosítását az is indokolttá teszi, hogy munkaerőpiaci szempontból az 50. életévüket betöltötték az egyik legveszélyeztetettebb csoportnak számítanak.

Az idősek és idősödők foglalkoztatása javasolt fejlesztési irányainak megfogalmazásakor érdemes külön vizsgálni az 55-64, illetve a 65-74 éves korcsoportokat.

Előbbiek esetében a már létrehozott Szenior Tudásbank további működtetése, tagságának és portfóliójának bővítése az elsődleges feladat. Fontos a kapcsolatépítés a közfeladat-ellátásban résztvevő szereplőkkel és intézményekkel, illetve a piaci alapon működő cégekkel és vállalkozásokkal az idősek és időszedők foglalkoztatási lehetőségeivel kapcsolatos érzékenyítés, szemléletváltás érdekében. Be kell azonosítani és el kell terjeszteni a szóba jöhető új foglalkoztatási és szolgáltatási típusokat. Hasonlóan fontos ebben a korcsoportban a szenior vállalkozások támogatása, a második karrier elindításának elősegítése is.

A 65-74 év közöttiek foglalkoztatása tekintetében az atipikus munkavállalási formák, különösen is a részmunkaidős munkavállalás támogatása lehet cél. Ez a korcsoport már nem kíván 8 órás munkarendben dolgozni, ugyanakkor sokan éreznek még magukban késztetést a munkavállalásra. Ezt a késztetést nem ritkán az anyagi biztonság iránti vágy is motiválja. Érdeklteté kell tenni a potenciális foglalkoztatókat abban, hogy vegyék figyelembe az ebben a korcsoportban rejlő lehetőségeket is.

5.3. Az idősek és időszedők képzésének, tanulási lehetőségeinek javasolt fejlesztési irányai

A nemzetközileg elfogadott élethosszig tartó tanulás gyakorlata immár Magyarországon, így városunkban is teret nyert. Ennek jegyében zajlik például a Hírös Szabadegyetem vagy az Idősek Akadémiája rendezvénysorozat, illetve a CédrusNet Szenior Tudáshasznosítási Program több tanfolyama is. A tanulás az időskori aktivitás megőrzésének, valamint a demencia megelőzésének is az egyik leghatékonyabb módja. Emellett a gyorsan változó világhoz való alkalmazkodásnak, a változások követésének, illetve a generációk együttműködésének, egymáshoz való közeledésének eszköze is.

A jövőben az eddig megismert és népszerűvé vált tanulási lehetőségek mellett javasolt új, az időseket és időszedőket különösen érdeklő és érintő témákat felölelő tanfolyamok, előadások szervezése. Ilyen fontos téma lehet az egészséges életmód, a telemedicina eszközökkel kapcsolatos tájékoztatás, a pénzügyi-megtakarítási információk, a különböző infokommunikációs és okos eszközökkel kapcsolatos tudnivalók, vagy a közbiztonsággal, bűnmegelőzéssel kapcsolatos információk eljuttatása az érintettek minél szélesebb köréhez.

Különleges színfoltját jelentik a tanulási lehetőségeknek az élménytanulási, állampolgári kutatási projektek. Ezek keretében önkéntes civil kutatók dolgozhatnak fel számukra és a közösség számára is értékes helytörténeti, hagyományőrző vagy kulturális témákat, illetve vehetnek részt természet- és környezetvédelemhez kapcsolódó tevékenységekben.

5.4. Az idősellátás javasolt fejlesztési irányai

Az utóbbi évtizedek demográfiai tendenciái közül különösen figyelemre méltó az a tény, hogy a 60 éven felüli kecskemétiiek száma 20 év alatt 50%-kal növekedett. 1997-ben 18.000 fő, 2017-ben már 27.000 fő volt a létszámuk. Ugyanakkor 2050-re várhatóan a 60 éven felüliek száma Kecskeméten 40.000 fő körül alakul majd, miközben a munkaképes korúak száma rendkívül lecsökken.

Korunk és a jövő kihívására válaszolva az idősek ellátását minden szinten fejleszteni szükséges, beleértve a saját vagy bérelt ingatlanban történő lakhatást és az ahhoz kapcsolódó időskori szolgáltatásokat, a szociális alapszolgáltatásokat és szakellátásokat (étkeztetés, házi

segítségnyújtás, idősek nappali ellátása, demens idősek nappali ellátása, idősek otthonában történő ellátás, kiegészítve ápolási központban történő ellátással) is.

Indokolt és javasolt az idősek ellátására irányuló, teljes szolgáltatási spektrumot felölelő integrált intézmény létrehozása, hogy képes legyen az időskori életszakaszban bekövetkező változásokat (betegség, demencia, házastárs halála, stb.) lekövetni és kezelni.

Költséghatékonysági szempontokat figyelembe véve a szolgáltatásokat önkormányzati együttműködés mellett, de elsősorban egyházi vagy civil szervezet által kell létrehozni és működtetni.

Az ellátásokat úgy kell kialakítani, hogy egyrészt a fizetőképes kereslet megfelelő bevételt tudjon teremteni a fenntartó szervezet részére, de az átlagos életszínvonalon, vagy az alatt élő idősek ellátása is biztosított legyen.

A szolgáltatások nem csak szociális alapszolgáltatások vagy szakellátások lehetnek, egyéb kiegészítő szolgáltatásokat is lehet biztosítani.

Az idősellátás javasolt fejlesztési irányai egymásra épülő szolgáltatási elemekből állnak. Ezek a következők.

- **Nyugdíjsház építése és működtetése.** Javasolt egy 40 lakásos társasház (1 szobás, 30-35 m²-es lakásokkal) építése és értékesítés vagy bérlet útján történő hasznosítása.
- **Szociális alapszolgáltatások biztosítása, kiegészítő, nem szociális szolgáltatásokkal együtt.** A nyugdíjsházat úgy kell megtervezni, hogy a földszinti részek alkalmasak legyenek nővérszolgálat működtetésére, idősek nappali ellátását biztosító intézmény létrehozására, illetve melegítőkonyha kialakítására. Innen lehet irányítani a szociális étkeztetést, a házi segítségnyújtást (amely nem csak a házban keletkező, de a városból beérkező meghatározott számú igényt is képes kielégíteni) és a már említett nappali ellátást. Szervezni lehet családtagok részére kisebb tanfolyamokat arra, hogy miként kell az ápolásra szoruló vagy demens időseket ellátni (pl. ágyban forgatás, decubitus kezelés, demens időssel történő kommunikáció stb.).
- **Idősek ápoló gondozó otthona létrehozása és működtetése legalább 120 férőhellyel.** Ez az otthon a következőket foglalná magában: 60 normál időotthoni férőhelyet, amelyet meg lehet osztani a fekvőbeteg, illetve a nem fekvőbeteg ellátottak között; 20 olyan férőhelyet, amelyet ún. belépési hozzájárulás befizetése mellett lehet csak igénybe venni; 1 db demens csoportot 20 férőhellyel; valamint 20 ún. ápolási központi férőhelyet. Ez utóbbi átmeneti ellátást biztosít az ápolásra szoruló idősek részére.

Fontos a további szolgáltatások bevezetése is, részben ezek fentebb említésre kerültek.

- egészségbiztosító által finanszírozott kezelések bevezetése, amelyeket esetleg külső személyek is igénybe vehetnek,
- tanfolyamok családok részére, hogy miként kell otthonukban gondozni az időseket, (személyes oktatáson túl digitális szolgáltatások bevezetése, applikációk, stb.),
- családoknál ápolást-gondozást vállaló háztartási alkalmazottak tanfolyami képzése, a későbbiekben közvetítése családok részére,

- az idősek otthonában két plusz szoba kialakítása olyan egyetemisták részére, akik önkéntes munkát vállalnak az időseknél, vagy olyanok részére, akik szociális munkás duális képzésben vesznek részt és a gyakorlatot az intézményben töltik,
- érdekes kezdeményezés lehetne az idősek otthona mellett egy kisebb óvoda kialakítása, amelynek közelsége a külföldi tapasztalatok szerint jó hatással van az idős emberekre.

Az idősellátás javasolt fejlesztési irányainak összefoglaló ábrája

40 LAKÁSOS NYUGDÍJASHÁZ

- NYUGDÍJASHÁZ MŰKÖDTETÉSE
- ÉTKEZTETÉS
- HÁZI SEGÍTSÉGNYÚJTÁS
- IDŐSEK NAPPALI ELLÁTÁSA
- DEMENS IDŐSEK NAPPALI ELLÁTÁSA

120 FÉRŐHELYES IDŐSEK OTTHONA

- 20 ÁPOLÁSI KÖZPONT FÉRŐHELY
- 20 EMELT SZINTŰ FÉRŐHELY (2 fő/szoba)
- 20 DEMENS FÉRŐHELY (4 fő/szoba)
- 60 NORMÁL FÉRŐHELY (4 fő/szoba)
- REHABILITÁCIÓS KEZELÉSEK

CSALÁDTAGOK OKTATÁSA IDŐS CSALÁDTAG ÁPOLÁSÁRA
HÁZTARTÁSI ALKALMAZOTTAK ÁPOLÓ-GONDOZÓ KÉPZÉSE
DUÁLIS KÉPZÉSBEN RÉSZT VEVŐ VAGY ÖNKÉNTES EGYETEMISTÁK ELSZÁLLÁSOLÁSA
EGÉSZSÉGBIZTOSÍTÓ ÁLTAL FINANSZÍROZOTT KEZELÉSEK BEVEZETÉSE

5.5. Az idősödők és az idősek egészségügyi ellátásának javasolt fejlesztési irányai

Az egészségtudatos szemléletmód és magatartás kialakítása

Az idősek és idősödők egészségügyi állapotának javítása érdekében az elsődleges beavatkozási terület a megelőzés, a prevenció. A következő egy-két évtized távlatában a magyar népesség legkomolyabb egészségügyi kihívása az egészségtelen, mozgásszegény életmód, illetve a hozzá kapcsolódó szövődményekből eredő egészségügyi problémák lesznek. A kor előrehaladtával fokozatosan nő az egészségvesztés kockázata, ami nemcsak az egyénre, de a társadalomra is komoly terhet ró. Ennek megelőzése, illetve az egészségben eltöltött életévek számának növelése érdekében szükséges az egészséges életmód, a rendszeres testmozgás és az aktív élet népszerűsítése. Olyan társadalmi környezet kiépítése szükséges, amely az idős és idősödő embereket az aktív és egészségtudatos életmódra ösztönzi.

Ennek érdekében fontos az ismeretterjesztés, a szemléletváltás és a társadalmi innováció eszközeit, módszereit egyaránt hasznosító komplex prevenciók tevékenység

Ismeretterjesztés és prevenció

Az egyik legfontosabb feladat és beavatkozási irány a fizikai aktivitás fontosságának és előnyeinek tudatosítása a kecskeméti idős és idősödő lakosság körében. Fontos cél az is, hogy a média a modern, aktív idősödés elvárásai szerint ábrázolja, mutassa be az idősödés folyamatát, az idősödőket, bontsa le a sztereotípiákat, a helytelen nyelvhasználatot. Mivel az idősek és idősödők egyre jelentősebb része tájékozódik elsősorban az internet segítségével, a nekik szóló életmóddal kapcsolatos cikkeket érdemes online felületeken megjeleníteni, akár körleveleken keresztül elérni a kecskeméti idősödőket. Javasolt egy, az aktív idősödérről és az életmódváltásról szóló rendszeres kiadvány létrehozása és terjesztése is Kecskeméten.

Fontos a témakör kutatása, a szakirodalom folyamatos figyelemmel kísérése. A fejlett országokban is csak az utóbbi évtizedekben fordultak a különböző tudományok az idősödő társadalmak irányába. A kommunikációnak, tájékoztatásnak ki kell térnie az idősödők optimális egyéni aktivitásainak ismertetésére, a koruknak és edzettségüknek, genetikai adottságuknak megfelelő gyakorlatok hatásának pontos bemutatására.

Szemléletváltás és prevenció

Kiemelt feladat az ismeretterjesztést kísérő folyamatos marketingtevékenység végzése, valamint mikro-oktatási programok meghirdetése. Ennek révén érhető el, hogy a kecskeméti idős és idősödő lakosság minél nagyobb arányban vegyen részt az életmódváltó programokban és a rendszeres fizikai aktivitásban. Az inaktív emberek aktívabbá válása nagyon fontos lépés a jobb egészség felé. A folyamatos kommunikáció, a tényleges fizikai aktivitások, az egészséges életmód-programokat kínáló közösségek támogatása olyan kultúrát hozhatnak létre, amely elfogadottá és példaértékűvé teszi a fizikai aktivitást.

Minden lehetőséget meg kell ragadni annak érdekében, hogy bővüljenek az 50 éves vagy annál idősebb felnőttek közösségei számára az aktivitásra lehetőséget biztosító helyek, közösségi terek. Biztosítani kell olyan közösségi programokat, oktatási lehetőségeket, amelyek segítik a felnőtteket, beleértve a krónikus betegségben szenvedőket, mozgáskorlátozottakat is, hogy fizikailag aktívak legyenek, maradjanak.

A szemléletváltás egyik fontos eleme a munkáltatók bevonása a foglalkoztatottak életmódváltásának támogatásába. A munkahelyi stressz tudniillik nem válik hasznára sem a munkáltatónak, sem a munkavállalóknak, függetlenül azok korosztályától. A stressz következtében csökken a munkahelyi teljesítőképesség. Azok a vállalatok, szervezetek, akik már felismerték a munkahelyi sportban rejlő lehetőségeket, olyan piaci előnyökhöz jutnak, amelyek pozitív hatása megkérdőjelezhetetlen, például motiváltabb, elégedettebb kollégák, akik könnyebben birkóznak meg a stresszel, így kevesebb a kiégés. A munkaadók tehát érdekeltek abban, hogy támogassák a munkavállalók egészséges életmódját, például kombinált sportbérletek juttatásával, vagy csapatépítő sporttevékenységek szervezésével. Az egészségprevenciót szolgáló munkahelyi megoldások iránti érdeklődés felkeltése, a hiányzó ismeretek pótlása és a mintaadó példák megteremtése sürgető feladat. Az önkormányzat munkáltatóként sokat tehet ezek érdekében.

Társadalmi innováció és prevenció

Ez a javasolt fejlesztési irány annak szükségességét emeli ki, hogy az aktívan idősödők arányának emelése érdekében szükség van hosszabbtávú beavatkozásokra, fejlesztésekre is.

Támogatni kell például az idősek és idősödők fizikai aktivitását segítő, támogató civil kezdeményezéseket, csoportokat, elő kell segíteni ezeknek a hálózatszerű működését. Ki kell alakítani egy támogató környezetet, amely megkönnyíti a fizikai aktivitásban való részvételt. Ez magában foglalhatja a következőket: parkok, gyalogutak és street workout pályák, valamint az edzőteremben működő klubok biztosítása, sportklubok szenior ágazatainak támogatása, szenior játszóterek, szabadtéri közösségi terek kialakítása. Különösen is javasolt olyan, több nemzedék számára is élményt nyújtó szabadtéri közösségi terek létrehozása, amely egyszerre kínál szórakozási és kikapcsolódási lehetőséget az unokáknak és a nagyszülőknek is.

A demencia kezelésével kapcsolatos fejlesztési javaslatok

Az Idősödési és Idősügyi Konceptió egészségügyi javaslatokat tartalmazó részének az egészséges életmód, az időskori aktivitás támogatása mellett mindenképpen szót kell ejtenie egy sajnos mind szélesebb réteget érintő állapotról, a demenciáról is, amelynek kezelése nem csupán az érintett családjára, de a közösség egészére is feladatokat ró.

A demencia gyűjtőfogalom, nem egyetlen betegségre utal, hanem számos tünet összefoglaló elnevezése. A demenciák legismertebb és leggyakoribb formája az Alzheimer-kór, amely a megbetegedések közel kétharmadát teszi ki, és amely fiatalabb életkorban is egyre gyakrabban fordul elő. Az egyes demenciák sajátos tünetekkel írhatók le, de az agysejtek pusztulása és működési zavara miatt a leginkább előforduló tünetek a rövid távú memória elvesztése, gondolkodásbeli-, viselkedési- és érzékelési zavarok, az ítélőképesség, a beszédképesség és a problémamegoldás képességének elvesztése illetve jelentős mértékű csökkenése. Ezek a tünetek nagyon súlyos fizikai és lelki terheket rónak a betegre és környezetére egyaránt.

A demenciával élő emberek sokáig tudnak élni megszokott környezetükben, ahol jól érzik magukat. Ugyanakkor a demenciában szenvedők és családtagjaik életét megnehezíti, hogy a helyi közösségek nem ismerik a betegséget és tüneteit, előítéllettel közelítenek a beteghez, negatív véleményt alkotnak és megbélyegzik őket. Emiatt a helyi közösségek életébe nem tudnak bekapcsolódni, elszigetelődnek, a társadalmi és fizikai akadályok miatt nehezzé válik az életük. Nem kapják meg a megfelelő tájékoztatást, valamint az egészségügyi illetve szociális jellegű támogatást a minél önállóbb életvitelhez. A demenciában szenvedők a közösségi izoláció és elmagányosodás veszélyének is ki vannak téve, ami általános egészségi állapotukra további negatív hatást gyakorol.

Fentiek indokoltá teszik, hogy javaslatot tegyünk arra, hogy Kecskemét a demencia viszonylatában is befogadó közösséggé váljon. Egy olyan közösséggé, amelyben az emberek rendelkeznek alapvető ismeretekkel arról, hogy mi a demencia, milyen kihívást jelent a beteg és a család számára. Érzékenyek és elfogadóak a betegekkel szemben, segítőkészen állnak a problémához. Ennek érdekében három területen javasolt fejlesztéseket végrehajtani.

Kapacitásbővítés

Ez elsősorban a szociális szakma személyi állományának célirányos fejlesztését jelenti képzések, illetve digitális támogató eszközök által. A képzések azonban érintenék a demens idősök rokonait, hozzátartozóit és a velük foglalkozó önkénteseket is, akiknek szintén szükségük van speciális ismeretekre ezen a területen. A képzések célja a demencia megértése, a demenciában szenvedők gondozási gyakorlatának elsajátítása, a hozzátartozói feladatok és lehetőségek megismerése, illetve a segítő szervezetekkel, szakemberekkel és intézményekkel kapcsolatos információk megszerzése lenne. Ezeket a képzési programokat egy olyan digitális platform támogatná, amelynek az alapja egy ingyenesen hozzáférhető weboldal a demenciáról. A honlapon a demenciával kapcsolatos e-learning tananyag is hozzáférhetővé válna.

Demencia koordináció

Ennek lényege a rendelkezésre álló erőforrások összehangolása, valamint a betegséggel kapcsolatos ismeretek növelése, ezáltal a betegség megértésének elősegítése az emberek – mind a szakemberek, mind az önkéntesek - körében. Ez a felvilágosító munka és koordinációs tevékenység kiterjed a civil csoportokra és a demenciával élő személy környezetére is (pl. üzletek / könyvtárak / bankok stb.) Mindezen erőfeszítések együttesen azt eredményezhetik, hogy az emberek hosszabb ideig élhetnek saját otthonukban és közösségükben. A koordináció célja az otthoni gondozás elnyújtása és az intézményi gondozás idejének lerövidítése, mert a közösség bekapcsolódik a mindennapi gondozásba és a betegek számára élhető környezet feltételeinek megteremtésébe.

Demenciaprevenációs program

Ez a komponens a demenciában szenvedő idősök jövőbeni számának csökkentését és a demencia-diagnózistól az intézményi gondozásig tartó időszak lehető leghosszabb kinyújtását célozza. A program fő célja, hogy ösztönözze és támogassa a Kecskeméten élő, 55 év feletti polgárok közösségi aktivitását, elősegítse egészségük és öngondoskodási képességük megőrzését, időskori életük kiteljesedését és boldogabbá válását. A kezdeményezés célja az életminőség javítása, az aktív életvitel fenntartása és az egészséggondozás digitális technológiai megoldások és digitális tanulási lehetőségek kombinálásával. Az önkormányzat szerepe ebben a komponensben elsősorban a lakossági kezdeményezések ösztönzése és koordinálása.

5.6. Az idősödők és az idősök közösségi – társadalmi részvételének és önkéntességének javasolt fejlesztési irányai

A különböző közösségi – társadalmi tevékenységekben való részvétel, az önkéntesség olyan társadalmi tőke, amely nem csupán a közösség, de az egyén számára is hasznos lehet. Segít az időskori aktivitás megőrzésében, ellensúlyozni tudja az izoláció, az elmagányosodás és a feleslegesség érzés káros hatásait. Az önkéntességnek ráadásul jelentős, számszerűsíthető gazdasági hatása is van, amelynek értékelése és kiaknázása a jövő egyik fontos feladata.

Fontos célkitűzés, hogy minden magát aktívnak tekintő idős vagy idősödő embernek lehetősége legyen valamilyen számára vonzó önkéntes tevékenység végzésére. Ehhez javasolt az önkéntességről szóló információk eljuttatása az érintettekhez, az önkéntes tevékenységeket felajánló szervezetek ismertségének és együttműködésének növelése, az önkéntes munka társadalmi és gazdasági elismertségének javítása, illetve egy önkéntes központ létrehozása és működtetése.

Vannak olyan területek, amelyeken különösen is egyértelmű lehetőségek nyílnak az önkéntesség vonatkozásában. Ilyen lehet például a szülőknek a gyermekek gondozásában nyújtott segítség a pótnagyszülők révén, illetve a kortárs időslátogatásban rejlő lehetőségek. Ez utóbbi olyan segítség nyújtását jelenti, amely nem igényli képzett szakember jelenlétét, viszont alkalmas lehet az otthonukban élő idősök izolációjának csökkentésére, a társas kapcsolataik fenntartására.

Önálló szegmensét jelentik a társadalmi részvételnek azok a szenior tapasztalatokat kiaknázó tevékenységek, amelyek a közösség egészét érintő stratégiai témák és kérdések vonatkozásában hasznosulnak. Javasolt olyan körök, csoportok létrehozása, működtetése, amelyek problémamegoldó munkacsoportokként, a szemléletváltás motiválóiként és a tanulás, önképzés, valamint a környezetért való felelősségvállalás helyi – kisközösségi műhelyeként tudnak működni.

5.7. A nemzedékek közötti együttműködés javasolt fejlesztési irányai

Az idősekről és az idősödésről való, célként kitűzött új típusú gondolkodásmód és közbeszéd, valamint a várható demográfiai tendenciák és a belőlük fakadó kihívások elkerülhetetlenül szükségessé teszik a nemzedékek közötti együttműködést, a különböző generációk egymásról való ismereteinek bővítését. A nemzedékek közötti együttműködés vonatkozásában az általánosan megfogalmazható cél az, hogy a társadalom minden tagja teljes értékűnek ismerje el az idősödőket és az időskorúakat, továbbá a fiatalabb generációk ismerjék meg az idős emberek értékeit, az idős kor és az idősödés természetességét és szép oldalát is.

Ennek érdekében támogatni kell a nemzedékek közötti együttműködésekre irányuló kezdeményezéseket. Ezek különösen termékenyek lehetnek a közös szórakozási, kikapcsolódási, sportolási, kulturális, tanulási és egyéb önkéntes - közösségi programokon keresztül.

6. Intézkedési terv

Javasolt intézkedés sorszáma	Javasolt intézkedés megnevezése	Javasolt intézkedés célja	Javasolt intézkedés rövid tartalma	Javasolt intézkedés lehetséges forrásai	Javasolt intézkedés kapcsolódása az Aktív Idősödés Indexhez
1.	Egy önkormányzati tulajdonú társadalmi szolgáltató nonprofit korlátolt felelősségű társaság létrehozása és működtetése, vagy meglévő önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságon belül egy „senior divízió” létrehozása az aktív idősödés támogatása céljából.	A város gazdasági fejlesztésével párhuzamosan egy olyan társadalmi – humán fejlesztéssel foglalkozó szakmai és szellemi műhely létrehozása, amely különféle társadalompolitikai területeken tud hozzájárulni Kecskemét élhető, okos várossá válásához. Fontos cél a CédrusNet Kecskemét Szenior Tudáshasznosítási Program továbbvitele, a demencia jelentette kihívások kezelése és az idősek foglalkoztatásának támogatása.	A javasolt intézkedés a következő feladatok ellátásához járulna hozzá: <ul style="list-style-type: none"> - adatgyűjtés, kutatás - koncepció- és programalkotás - képzések, továbbképzések szervezése - társadalmi innovációs fejlesztési projektekben való részvétel - közösségépítés - önkéntes piac szervezése - Szenior Tudásbank működtetése - toborzó és tájékoztató kampányok végrehajtása - munkáltatók érzékenyítése - ismeretterjesztés - tájékoztatás - rendezvényszervezés - kiadványok tervezése - tartalommenedzsment 	Önkormányzati és pályázati források.	A javasolt intézkedés az Aktív Idősödés Index következő területeihez kapcsolódik: <ul style="list-style-type: none"> - foglalkoztatás - társadalmi részvétel - független, egészséges, biztonságos élet - képesség az aktív életre
2.	Önkormányzati együttműködés mellett, szociális alapszolgáltatásokkal és kiegészítő, nem szociális szolgáltatásokkal működő nyugdíjsház felépítése és működtetése egyházi vagy civil szervezet által.	Az idősellátás színvonalának javítása a lakhatás és az ahhoz kapcsolódó időskori szolgáltatások komplex fejlesztésével.	Egy 40 lakásos társasház építése és bérlet vagy értékesítés útján történő hasznosítása. Az épületet úgy kell megtervezni, hogy alkalmas legyen a szociális alapszolgáltatások és a további szükséges kiegészítő szolgáltatások biztosítására.	Állami, önkormányzati, pályázati és piaci források.	A javasolt intézkedés az Aktív Idősödés Index következő területeihez kapcsolódik: <ul style="list-style-type: none"> - társadalmi részvétel - független, egészséges, biztonságos élet - képesség az aktív életre

IDŐSÖDÉSI ÉS IDŐSÜGYI KONCEPCIÓ 2019-2024

3.	Önkormányzati együttműködés mellett idősök ápoló-gondozó otthonának felépítése és működtetése egyházi vagy civil szervezet által.	Az idősellátás színvonalának javítása komplex szolgáltatásfejlesztéssel.	Egy 120 férőhelyes idősök ápoló-gondozó otthonának a felépítése és működtetése. Az otthon a következőket foglalná magában: - 60 normál idősotthoni férőhely - 20 emelt szintű, belépési hozzájárulás befizetésével igénybe vehető férőhely - 20 ápolási központi férőhely - 20 demens férőhely	Állami, önkormányzati, pályázati és piaci források.	A javasolt intézkedés az Aktív Idősödés Index következő területeihez kapcsolódik: - társadalmi részvétel - független, egészséges, biztonságos élet - képesség az aktív életre
4.	A Szenior Tudásbank program további működtetése.	Az idősökben és idősödőkben rejlő tudás- és tapasztalati tőke kiaknázása, az időskori foglalkoztatottság javítása az egyén hasznosságérzetének növelése és a közösség igényeinek kielégítése érdekében.	A CédrusNet Kecskemét Szenior Tudáshasznosítási Program által létrehozott Szenior Tudásbank további működtetése, tagságának és portfóliójának bővítése, kapcsolatépítés a foglalkoztatási piac szereplőivel a szemléletváltás, az érzékenyítés érdekében. A javasolt intézkedés keretében toborzó és tájékoztató kampányok szervezése, valamint szakmai kutatás-fejlesztés is megvalósítandó. Az atipikus munkavállalási formák népszerűsítése szintén fontos eleme a javasolt intézkedésnek. További feladat lehet a szenior vállalkozások ösztönzése, támogatása tanácsadás és tájékoztatás révén.	Önkormányzati és pályázati források.	A javasolt intézkedés az Aktív Idősödés Index következő területeihez kapcsolódik: - foglalkoztatás - független, egészséges, biztonságos élet

IDŐSÖDÉSI ÉS IDŐSÜGYI KONCEPCIÓ 2019-2024

5.	Az élethosszig tartó tanulást segítő programok támogatása.	Az elsődleges cél a tanulás révén az időskori aktivitás megőrzése, a demencia kockázatának csökkentése. További cél a generációk együttműködésének elősegítése és a változó világhoz való alkalmazkodás támogatása.	Az eddig működő sikeres programok – Hírös Szabadegyetem, Idősek Akadémiája – mellett további képzések, tanfolyamok, workshopok szervezése javasolt az időseket és időződőket érintő és érdeklő témákban (pótnagyszülő és időslátogató képzés, egészséges életmód, telemedicina eszközökkel kapcsolatos tájékoztatás, pénzügyi-megtakarítási információk, különböző infokommunikációs és okos eszközökkel kapcsolatos tudnivalók, közbiztonsággal, bűnmegelőzéssel kapcsolatos információk). További feladat lehet az állampolgári kutatási projektek támogatása is.	Önkormányzati és pályázati források.	A javasolt intézkedés az Aktív Idősödés Index következő területeihez kapcsolódik: - társadalmi részvétel - képesség az aktív életre
6.	Demensbarát település koncepciójának kidolgozása és megvalósítása egyházi vagy civil partnerrel együttműködve.	A cél olyan közösség kialakítása, amely rendelkezik alapvető ismeretekkel arról, hogy mi a demencia, milyen kihívást jelent az érintettek számára. További cél a demenciával foglalkozó szakemberek, intézmények, illetve az érintett családok hálózatosítása, a kapacitások és az információk ésszerűbb és hatékonyabb megosztása, és egy preventív program megvalósítása.	A szociális szakma számára kapacitásbővítés képzések és digitális támogató eszközök által. A rendelkezésre álló erőforrások összehangolása, valamint a betegséggel kapcsolatos ismeretek növelése, ezáltal a betegség megértésének elősegítése demencia koordináció révén. Egy demenciaprevenációs program kidolgozása és megvalósítása az életminőség javítása, az aktív életvitel fenntartása és az egészséggondozás fejlesztése érdekében.	Önkormányzati és pályázati források.	A javasolt intézkedés az Aktív Idősödés Index következő területeihez kapcsolódik: - társadalmi részvétel - független, egészséges, biztonságos élet - képesség az aktív életre

IDŐSÖDÉSI ÉS IDŐSÜGYI KONCEPCIÓ 2019-2024

7.	Aktivitásra lehetőséget biztosító helyek, közösségi terek, szenior sportklubok létrehozása és fenntartása.	A cél az idősök egészségmegőrzése és az időskori aktivitás támogatása.	Szenior sportklubok létrehozása, sportparkok, közösségi terek kialakítása, amelyek alkalmasak egészségmegőrző tevékenységek végzésére. Ezeket a tereket úgy kell kialakítani, hogy képesek legyenek befogadni olyan közösségi programokat, oktatási lehetőségeket, amelyek segítik a felnőtteket, beleértve a krónikus betegségben szenvedőket, mozgáskorlátozottakat is, hogy fizikailag aktívak legyenek, maradjanak.	Önkormányzati és pályázati források.	A javasolt intézkedés az Aktív Idősödés Index következő területeihez kapcsolódik: - független, egészséges, biztonságos élet - képesség az aktív életre
8.	Önkéntes Központ létrehozása és fenntartása.	A cél az, hogy minden magát aktívnak tekintő idős és idősödő ember vállalhasson valamilyen önkéntes tevékenységet. Fontos feladat továbbá az önkéntesség kultúrájának fejlesztése és az önkéntes munka elismertetése is.	Az Önkéntes Központ szervezné és koordinálná az idősök és idősödők önkéntességével kapcsolatos feladatokat, kapcsolatot tartana az önkénteseket fogadni képes és szándékozó szervezetekkel, valamint tájékoztató és ismeretterjesztő tevékenységet végezne az önkéntesség népszerűsítése, társadalmi presztízsének növelése érdekében.	Önkormányzati és pályázati források.	A javasolt intézkedés az Aktív Idősödés Index következő területeihez kapcsolódik: - társadalmi részvétel - képesség az aktív életre